

Izhaja vsaki dan
tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. ob ponedeljkih ob 9. zjutraj
Posamične številke se prodajajo po 3 m. (6 stotink)
v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici,
Kranju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu,
Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
CENE OGLASOV se računajo po vrstah (široke 73 mm, visoke
2 1/2 mm); za trgovinske in obrtne oglase po 20 stotink;
za smrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov
po 50 stot. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka na-
daljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa
po 40 stot. — Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave
„Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša
za vse leto 34 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K —, na
naročbe brez dopolane naročnine, se uprava ne osira.
Naročnina na nedeljsko izdajo „Edinosti“ stane: celoletno K 5-20, pol leta 2-60
Velj dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Neprankovan-
pisma se ne sprejemajo in rokoplasi se ne vračajo.
Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom).
Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik
konsorcijski list „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijska
lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18
Poštuo-branilnični račun št. 541-652.
TELEFON št. 1187.

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

BRZOJAVNE VESTI.

Cesarske vojaške vaje in legar.
GRADEC 19. „Tagespost“ poroča, da
ne bodo vzlic legarju odpovedane cesarske
vojaške vaje. Ne udeležijo se pa vaj rezervisti
iz onih krajev, kjer razsaja bolezen.

Urednik Ryba.
PRAGA 19. Sinoči je v Planu pri Ta-
borju umrl bivši državni poslanec Viljem
Ryba, urednik „Narodnih Listov“. Ryba je bil
star 48 let.

Potres.
DUNAJ 19. Centralni meteorološki za-
vod je v soboto zvečer beležil potres v da-
ljavi približno 8000 kilometrov. Potres je pri-
šel ob 6. uri 39 min. ter je končal okoli
8. ure.

C. in kr. vojna mornarica.
ZADER 19. Prva divizija c. in kr. eska-
dre je danes ob 8. uri, druga ob 9. uri zju-
traj odplula proti jugu.

Demonstracija proti cesarski himni.
BUDIMPEŠTA 19. V soboto zvečer je
bila v nadškofjski palači v Jagru prirejena
veselica na čast nekemu pevskemu društvu, ki
je prišlo tjakaj na izlet. Ko je orkester za-
sviral avstrijsko himno, je velik del občin-
stva, na čelu mu poslanec Hellebronh, de-
monstrativno zapustil palačo.

Tittoni v Avstriji.
CONEGLIANO 19. Minister za unanje
stvari Tittoni je sinoči došel iz Desija. Pre-
nočil je tukaj ter je danes zjutraj preko Pon-
tebe in Celovca odpotoval naravnost na Se-
mering.

Japonske vojne ladije v Napolju.
NAPOLJ 19. V četrtek pride semkaj
divizija japonskih vojnih ladij pod poveljstvom
admirala Jijina. Ladije ostanejo v Napolju ne-
koliko dni ter obiščejo potem še nekatera
druga pristanišča gornje Italije.

Dogodki v Maroku.
LONDON 19. Listi poročajo iz Tan-
gerja, da so včeraj popoldne dospeli vesti
iz Feza, vsled katerih se vtegne politični po-
ložaj še bolj poostri.

V sredo je sultan vsled nenadne panike
ukazal poklicati uleme, šerite in dostojanstve-
nike iz Feza, katerim je izjavil, da je Fran-
cija svoj mandat prekoračila in da treba
ukreniti potrebno, da se Maroko obrani pred
napadi od strani Francije. Sultan je na to
odredil, da naj vsak izmed najvišjih slojev
pošlje takoj v Fez svojega zastopnika, da se
proti postopanju Francije protestira. Listi na-
glašajo, da je možno to postopanje sultanovo
tolmačiti edino iz razloga, da so nenadno pa-
niko povzročile dvorne spletke. Toda posled-
nice tega postopanja utegnejo biti zelo ne-
varne.

PARIZ 19. Listi poročajo iz Casablanke
od 17. t. m.: Španske čete so včeraj reko-
gnoscirole njim odkazane pozicije ter so se
potem zopet povrile, ne da bi hile o tem
obvestile generala Drude, ki je na tej strani
opustil stražo, ker se je menil popolnoma
varnega. Postopanje Špancev je napravilo mu-
čen utis. Prške trajajo dalje. Od šestih ro-
dov, sta se dva podvrgla. Šestnajst Marokan-
cev, ki so poskušali ukrasti orožje, je bilo
ubitih več drugih ujetih in ustrujenih.

LONDON 19. Kakor poroča „Standard“
iz Tangerja, pravijo pisma, dospela tjakaj iz
Feza, da se čuti magzen onemoglim, da bi
vdušil gibanje, ki utegnilo izbruhniti v Fezu

proti inozemcem. Minister za unanje stvari
Sliman je zato prosil francoskega konzula, naj
svetuje vsem francoskim podanikom, da se ne
pokažejo na ulicah, kajti tako se prepreči ne-
mire.

Atentat z bombo.
BATUM 19. Na okrajnega načelnika v
Osurgetiju (gub. Kutais) Jermolova, je bil iz-
vršen atentat z bombo. Jermolov in njegova
žena, ki ga je spremljala, sta bila lahko ra-
njena.

TANGER 19. (Ag. Havas). Francoske
čete v Casablanci so imele 18. t. m. od
7. do 11. ure dopoldne odbiti izredno
hud napad. Boj se je vršil na fronti, dolgi
šest kilometrov. Napad je bil odbit z mitra-
ljazami in streljanjem iz pušk. Špahi, podpi-
rani od topov križarke „Gloire“ so se borili proti
Arabcem mož proti možu. Na strani franco-
zov je padel en mož, en stotnik in dva moža
sta bila ranjena, ranjenih je bilo tudi 12
konj.

LONDON 19. Reuterjev biró poroča o
včerajšnjem napadu na Francoze pri Ca-
sablanci: Dne 18. t. m. so Morokanci predpo-
ludne napadli Casablanko. Francozi so bili
nekoliko časa v šotorišču, vendar je bil ko-
nečno odposlan pod varstvom vojnih ladij
proti sovražniku. Marokanci so streljali na
oddelek iz zasede ter so ubili enega moža.
Ko je bilo odposlano ojačenje, je bil sovra-
žnik odbit.

Rusija.
Kazenska rasprava radi viorškega
proglasa.

PETROGRAD 19. Obtožnica proti 169
členom prve dume, ki so podpisali viorški
manifest, je že gotova. Rasprava prične 6.
novembra t. l.

Mestni poveljnik v Odesi odstavljen.
ODESA 19. Tukaj vlada velika razbur-
jenost, ker je odstavljen mestni poveljnik Gre-
gorjev, ki je že večkrat preprečil izgrede. Na
neki avdienci pri ministerskem predsedniku
je Gregorjev natančno razložil svoje mnenje
o položaju. Sedaj je odstavljen. Naslednik mu
bo eden izmed treh reakcionarnih generalov
Dumbadse, Jakomni oziroma Vasiljev.

Cesarjev rojstni dan v Krasnem
Selu.

PETROGRAD 19. Včeraj je bil v šoto-
rišču v Krasnem Selu, povodom rojstnega dne
cesarja Fran Josipa prirejen banket, katerega
se je udeležilo 60 oseb. Med povabljeni so
bili tudi člani avstro-ogrškega poslanstva. Car
je napil na zdravje cesarjevo.

Proti židom.
BEROLIN 19. „Črna stotina“ razširja
letak, v katerem označa žide kakor vzrok
kolere in drugih bolezni.

Ustanovni občni zbor

„Narodne delavske organizacije“.

V včerajšnji številki smo poročali o si-
jajnem vseh ustanovnega občnega zbora te
organizacije. Danes podamo v celoti:
Govor predsednika dr. Josipa Mandiča.
Predragi mi tovariši!
Danes smo krstili najmlajše dete v veliki
rodbini tržaškega Slovenstva. Vi vsi navzoči
ste bili botri in priče tega zgodovinskega
čina, a mene ste na poseben način počastili
s tem, da ste to narodno novorojenčce pove-
rili moji oskrbi in ljubezni ter je prepustili

vojsko kakih 300 plačanih zločincev, da dajo
izvršiti v kakem francoskem ali laškem mestu
veliko tatvino, vlom ali rop... Kajti grof Gu-
bitosi je bil izpremenil svoje malo tatinsko
podjetje v veliko tovarno za zločine. Ni več
delal sam, pustil je delati. Od plena sta pri-
padali njemu dve tretjini, njegovim „delav-
cem“ ena tretjina. Na zimo je odhajal grof na
potovanja.

V Nizzi, v Monte Carlu in drugih prvih
letoviščih je stanoval v prvih hotelih, se
seznanjal z najimenitnejšimi osebami in metal
denar s polnimi rokami na ceto. A samo na
videz. Kajti dama, kateri je bil podaril kot
kavalir 10.000 frankov, je našla drugi dan
svoje kovčge siloma odprte in z darilom
noblega grofa Gubitosi so bili izginili ob
enem tudi vsi briljanti, ki jih je bila prejela
dama od kakega drugega grofa. Kakšen knez
ali vojvoda, kateremu je bil pomagal grof
Gubitosi iz kake hipne zadrege s par tisoč
franki, je moral kaj kmalu obžalovati izgubo
svoje denarja in povrhu še svojih najdra-
gocenjših prstanov in drugih okraskov. In
grof Gubitosi je jemal seveda tudi tam, kjer
ni bil dal.

„Zasluzil“ je milijone. Vozil se je vedno
v salonskem vozu ali v I. razredu, se vozil z
avtomobilom, jahto in motorjem... Ali isti
vlak, ki je na svojih baržunastih blazinah se-

v moje negovanje. Kako da mislim delati za
„Narodno delavsko organizacijo“, o tem sem
Vam povedal že prej, po izvolitvi, ki je zame
toli častna. Dovolite mi samo naglašati, da
sem si svest, kako velikansko odgovor-
nost sprejemam kakor predsednik. Ne
zahtevam ne priznanj ne ovacij — videli me
boste na delu. Moja deviza se glasi „Slava
delu“.

Današnji dan je zgodovinske va-
žnosti za tržaško Slovanstvo. On podava
vsemu Slovanstvu aliko o našem dosedanjem
delovanju na narodnem polju, današnje slavje
ni drugo kakor častni izraz našega naravnega,
impulzivnega razvoja. Da smo danes tako
močni, da smo bili v stanu ustanoviti tako
važno organizacijo — to imamo zahvaliti ne
le naši dosednji narodni zavednosti, ampak
tudi delovanju in poštrevnosti „izsevalcev“
tako bi se izrazili naši nasprotniki — naših
prezasnih bivših in sedanjih prvoboriteljev.
Da je temu res tako, nam postane jasno
tako, ako pomislimo na gospodarski značaj
naše nove vstanove, na položaj tržaških Slo-
vencev pred 10 leti in danes. Zakaj
nismo prej vstanovili „Narodno
delavsko organizacijo“? Včerajšnji
„Lavoratore“ pravi: da je vstanovitev naše
organizacije „epilog“ državnoborskih volitev;
z drugimi besedami da smo v to bili prisil-
jeni vsled števila glasov, ki jih je v okolici
dobil socialno-demokratski kandidat. Jaz pa
odgovarjam: nismo jo dosedaj vstanovili, —
ker nismo mogli. Mi smo dosedaj živeli
v prvi fazi narodnega razvoja v prvem de-
janju drame našega razvoja, v dobi junških
in krvavih bojov za narodni obstanek;
moralni smo se borili, da ne izginevmo v morju
potujčevanja, od katerega smo bili obdani.
Nismo mogli misliti na gospodarski razvoj, na
gospodarsko vprašanje, med tem ko nam je
bila gorela in je naš nasprotnik devastiral
naše posestno stanje. Mi smo morali dosedaj
zbirati svoje moči in gledati, da si pridobimo
nekoliko politične moči. Res je sicer, da je
vsaka politika ob enem tudi gospodarsko pra-
šanje. Politika in gospodarstvo stojita sploh
v nekaki medsebojni zvezi med seboj, —
nadomešča drugo. Da — je celo ljudi — ki
sploh zidajo vse na proizvodnem, torej go-
spodarskem sistemu. To je takozvani histo-
rijski materialistični sistem. V to naziranje,
ki uči, da so gospodarske razmere alfa in
omega vsega, da one edino vstvarjajo zgodo-
vino in da se vse takozvano etično življenje,
torej tudi narodno-politično zida le na gospo-
darskem temelju — so verjeli vsi socialni
demokrati, in dasi je to naziranje izgubilo v
zadnjem času mnogo tal pod seboj, vlic temu
še verujejo. V to pa mi ne moremo verjeti
in moramo reči, da so tudi etične po-
trebe, v prvi vrsti narodnost, so-
odločilne in znamenite. Zaradi
tega se naša organizacija kaže kakor nada-
ljevanje našega dosedanjega uspešnega in
nesebičnega dela. Vse ima svojo evolucijo
ali razvoj. To resnico je spoznal tudi
marksistični socializem. O tem nam priča
„minimum“ programa avstrijske socialne de-
mokracije, formuliranega v Brnu leta 1899
nasproti „maksimumu“, ki ga predstavljata
eisenški (od leta 1869) oziroma komunistični
(Gotski od leta 1875). To spoznanje so de-
finirali tudi socialisti z besedami: Na mesto
revolucije — evolucija, na mesto
nasilne in krivične revolucije, korenite

socijalne reforme. Res močate
in iskrene besede! Da je to tudi
naše stališče, o tem Vam hočem po-
zneje govoriti. Nismo se smeli protiviti soci-
jalni evoluciji. Toliko na adresi onih, ki so,
bodisi iz iskrene zavzetosti, ali pa iz preve-
like prevzetosti metali nam polena pod noge,
češ, da se nismo brigali za delavstvo, „da
smo radi svojih „strankarskih“, nacijskistič-
nih“, „buržoazskih“ itd. nazorov in interesov
otežavali razvoj delavstva.

Kako naj bo naše delo? Bratje!
Poglejmo politični položaj, kakor ga vidimo
sedaj pri Jugoslovanih in pri drugih narodih,
posebno Avstrije. Videli bomo nekaj, kar
smo v zadnjem času navajeni imenovati
„novim kurzom“. Vsi narodi in
vse narodnosti skušajo izrabit
v svoje narodne (ne mislim egoistične
in šovinistične) interese politično
konstelacijo. Prototip tega novega
kurza nam je hrvaško-magjarsko vprašanje
oziroma taktika hrvaško-srbske koalicije. Kaj
je prav za prav ta novi kurz? Na nekem
shodu na Sušaku, katerega sem se tudi jaz
udeležil, je vrli poslanec Supilo definiral ta
novi kurz tako-le: „Novi kurz“ ni nič dru-
zega, nego izraz naziranja, da se ne reša-
vajo kulturni in narodni gospo-
darski problemi z lepimi beseda-
mi spovdaranjem s „stališča“, sto ali
ono „ogradio“ ampak s pozitivnim de-
lom. Na podlagite politike hoče-
mo delati. Naše geslo naj bo: pozitiv-
no delo!

Socijalni demokratje naj počakajo par
let in bomo videli v koliko so njihova obre-
kovanja vtemeljena.

Kakor novoizvoljen predsednik Vam iz-
javljam in obljubljam, da bomo vsi delali,
generali in vojaki — intenzivno in ne-
sebično. S tem zamašimo usta marsikate-
remu nevernemu Tomažu, posebno pa tržaški
socialni demokraciji, ki se je v našo orga-
nizacijo še preden se je rodila, tako brutalno
in nelegalno zadirala.

In tu, dovolite mi, cenjeni tovariši, da
Vam pojasnim svoje stališče, nasproti socialni
demokraciji. To je radi tega potrebno, ker
marsikateri od Vas morda misli, da hočemo
z našo organizacijo uvesti kak „narodni so-
cijalizem“ ali kaj sličnega. Tukajšnji socialni
demokratje pa, kakor izhaja posebno iz ne-
legalnega pisanja današnje številke „Lavora-
tore“, strašijo Vas, češ, da se stremenje
po zboljšanju Vaših socialnih in gospor-
skih razmer, katero odlikuje našo „Narodno
delavsko organizacijo“, ne more stri-
njati z dejstvom da so nekatere
politične osebe, reprezentanti istega politi-
čnega društva, katero je pri zadnjih državno-
zbornih volitvah zadalo toliko socialni
demokraciji — na čelu, oziroma v odbornstvu
društva. Iz tega sklepajo, da se pod pretvezo
socialnih reform skuša podaljšati življenje
buržoazskemu sistemu, da se hoče Vas, raz-
sodne delavce, slepiti in izrabit vas v osebne
in strankarske namene. Umestno je torej, da
pogledamo, ali je res socialno polje monopol
socialne demokracije, oziroma v čem sestoji
pravi socializem.

Kaj je prav za prav socializem?
Socializem je tesno vezan z zgodovino člove-
čanstva sploh, posebno delavstva. Delav-
stvo je dandanes velikanska

in obenem je tolažil svoje ogorčene drugove
z bogatimi darili.

Med tem ko je dal policiji v roke ka-
kega nenevarnega, dresiranega in plačanega
lopovčka, je drugie potom nevarnega dresira-
nega in plačanega lopova pustil izvršiti velik
vlom. Vmes je plačeval pod roko dolgeve
državnih dostojanstvenikov, pomagal zdaj tu
zdaj tam kakemu vplivnemu možu z majhnimi
in velikimi svotami „iz zadrege“, in ko ni
bil pri neapoljski policiji že davno nihče v
dvomu glede pravega značaja grofa Gubitosi,
tedaj ni bilo pri policiji že nobenega človeka
več, ki ne bi bil dolžan grofu kožo in lase.
In tako je prišlo, da je postal Antonio Par-
lati lepega dne kvestor neapoljski. Tako je
prišlo, da je nekega dne vsa neapoljska poli-
cija obstajala iz organiziranih kamoristov, ki
so napravljali lov samo še na one tatove, ki
niso hoteli izročiti dveh tretjin svojega plena
kvestorju, šefu policije. Grof Gubitosi je po-
stal gospod Neapolja.

Samo eno se mu ni hotelo posrečiti:
uspešna zveza s karabinieri. Karabinieri, orož-
niki, so se uprli grofu in policijskemu šefu.
Njih poveljnik Capezzulo zlasti je bojeval ne-
izprosen boj zoper gospoda policijskega šefa
in dosegel je popoln uspeh: posrečilo se mu
je, da je razkrinkal grofa in tako je doletela
slednjič „gospoda Neapolja“ zaslužena usoda.

PODLISTEK.

Iz dežele, kjer je vse mogoče.

Kakor kakšen kriminalni roman se čita
zgodovina „grofa Gubitosi“, bivšega policijskega
šefa neapoljskega, ki jo priobčuje tu-
rinska „Stampa“. Je zgodovina revnega urad-
nikovega sina z imenom Antonio Parlatti, ki je
prišel v Neapolju kakor žepni tat, si potem
s tatvinami na železnicah in po hotelih
nabral bogastva in se čez nekaj let pod
imenom „grof Gubitosi“ pojavil v Neapolju,
živel v krasni palači, prirejal gostije, občeval
z najimenitnejšimi krogi, ne da si je ta
družba belila glavo z vprašanjem, odkod da
jemlje grof denar za svoje elegantno življenje.
Med tem pa — tako piše list — ko se
je naslajal zgoraj v razkošnih sobanah gro-
fove palače bogati Neapolj, so sedeli v zad-
njem koncu hiše v tihih sobah grofovi
„tajniki“ in delali. Sestavljali so vozne na-
črte, zasledovali najnatančnejše življenja tek
bogatih ljudi, vodili knjige o imovinskih in
rodbinskih razmerah plutokracije pol Evrope
in čakali na grofova povelja, da vzganejo celo

političnain ekonomična moč.
Kako je prišlo do tega?

(Pride še).

Sklicanje deželni zborov.

V nedeljo se je na Dunaju pod predsedstvom ministerskega predsednika vršil ministrijski svet, ki se je poglavito bavil s sklicanjem deželni zborov. Kakor se zagotavlja, je ministerki svet sklenil, da se ne skliče češkega deželnega zbora. Kar se tiče tirolskega deželnega zbora, se ni določilo še ničesar, ker se vršijo sedaj tozadevna pogajanja med nemškimi in italijanskimi deželnimi poslanci. Ne bosta pa sklicana deželna zbora kranjski in istrski, ker ni nade, da bi zamogla poslovati. Gališki deželni zbor bo sklican za 9. septembra; drugi deželni zbori se sestanejo pa v drugi polovici septembra in bodo odprti do srede oktobra. Državna zbornica bo odprta do brzokone okoli 20. novembra.

Iz Hrvatske.

Demonstracije proti banu Rakodczayu. Kakor poročajo iz Zagreba, je bila v soboto na predvečer cesarjevega rojstnega dne pred banovo palačo sovražna demonstracija proti Rakodczayu. Ravno ko je vojaška godba svirala cesarsko himno, je množica pričela žvižgati in kričati »Abzug Rakodczay«. Tudi v nedeljo po maši v stolni cerkvi se je demonstracija ponovila, ko se je ban Rakodczay peljal domov.

Dogodki na Ogrskem.

Madjarski šovinisti — izbrisali imena hrvatskih delegatov. „Pokret“ poroča, da so v skupnem državnem zboru v Budimpešti izbrisana imena na klopeh hrvatskih delegatov. Gibanje za splošno volilno pravico na Ogrskem.

Socijalna demokratična stranka na Ogrskem je kakor uvid za predstoječo veliko gibanje za splošno volilno pravico izdala brošuro 15 strani pod naslovom: „Na narod“, in sicer v 250.000 iztiskih. Ta letak je sestavljen v vseh deželnih jezikih ter na jasen, popularen način tolmači in pojasnjuje cilje socijalne demokracije in potrebo uredbe splošne volilne pravice.

Dogodki na Ruskem.

Polkovnik umorjen.

Iz Bialostoka poročajo: V nedeljo je bil umorjen poveljnik tukajšnje posadke, polkovnik Schröder.

Terroristi ugrabili milijon rubljev.

V Radomu so teroristi udarli v blagajno kreditnega društva, kjer so ugrabili milijon rubljev. Dva vojaka, ki sta hotela roparje prijeti, sta bila ubita.

Socijalni demokratije in volitve za dumo. Shod socijalnih demokratov v Petrogradu je vsprejel nastopno resolucijo: Pri prvih volitvah nastopi stranka kakor popolnoma samostalna, na ožjih volitvah sklepe pa po potrebi kompromis s vsemi stankami, ki zavzemajo opozicijsko stališče proti kadetom.

Drobne politične vesti.

Zaplenjena knjiga. Državno pravdnstvo je zaplenilo nedavno izšlo knjigo grofa Sternberga: „Apel na cesarja“. Vzroki te zaplembe še niso znani.

Tajne listine izginile. Argentinski vladi v Buenos Ayresu so izginili tajni dokumenti glede nameravane pomnožitve vojne brodovja.

V Lizbono sta dospeli japonski vojni ladiji „Citose“ in „Tsukuba“. Kralj Karol je vsprejel japonskega admirala v avdijenci, na to je pa obiskal japonski ladiji. Vojni ladiji sta v nedeljo odpluli v Napoli.

Brzjojavna proga Budimpešta Carigrad. V soboto je bila otvorena brzjojavna proga Budimpešta-Carigrad. O tej priliki je minister za trgovino Košut odpisal srbski, bolgarski in turški vladi brzjojavke, v katerih izraža nado, da bo nova proga sredstvo mirnega obrata in skupnega delovanja.

Srbija in Vatikan. „Osservatore Romano“ javlja, da bo povodom imenovanja „Strossmayerjevega naslednika v Djakovu poskušal državni tajnik kardinal Merry del Val urediti na širji podlagi cerkveno vprašanje med Vatikanom in Srbijo, oziroma djakovsko škofijo, kamor spadajo tudi katoliki v Srbiji.

Iz Črnogore. Kakor javlja beligradska „Stampa“ je bil v svojem rodnom mestu aretovan vodja črnogorske vseučilišne mladine dr. Marko Darković, radi veleizdaje in razžaljenja kneza Nikole in odveden v zapor na Cetinje. Drugemu voditelju mladine dr. Lazarju Merušiću je odvzeta koncesija za vršenje zdravniške prakse.

Srbski trgovci proti Pašiću. Iz Budimpešte poročajo, da so se srbski trgovci uverili, da je ministrijski predsednik Pašić najglavnejša ovira, da ne more priti do trgovske pogodbe z Avstro-Ogrsko. Trgovci ga bodo radi tega pozvali, naj odstopi, da reši domovino od nevarnosti. Opozorili ga bodo, da je on — Pašić — svoječaso pozval trgovce, naj vztrajajo v borbi proti Avstro-Ogrski, ali da je to ostalo brezuspešno.

Štrajk bolgarskih učiteljev. Bolgarska vlada je izdala nov zakon, s katerim je povsem omejena svoboda ljudskih učiteljev. Nasproti temu drakonskemu zakonu so imeli učitelji v Sofiji shod, na katerem so hudo napadli vlado in ministre. Rezultat tega

sestanka je bil, da je vlada drugi dan odpustila iz službe okoli 70 učiteljev in učiteljic. Vsed tega postopanja so, kakor piše „Balk. Tribuna“, učitelji do skrajnosti razburjeni. Izlasti vlada silno ogorčenje v Vatici, v katerem so vsi učitelji socijalni demokrati. Zveza bolgarskih učiteljev je sklicala izreden kongres v Sofijo, na katerem se odloči o novi taktiki učiteljstva in o njihovem eventualnem štrajku. Učitelji se nadejajo, da se njihovu štrajku pridruži tudi nezadovoljni železniški uradniki, kakor tudi srednješolski dijaki.

Dnevne vesti.

K ustanovnemu občnemu zboru „Nar. delavske organizacije“. Poročali smo včeraj, da je dr. Gustav Gregorin, ki je tako poštvalno sodeloval pri ustanovitvi „Narodne delavske organizacije“, poslal iz Bleda, kjer se nahaja na letovišču, občnemu zboru krasno, z ljubeznijo do delavstva naddahnjeno pozdravno pismo, ki so je zborovalci navdušeno vsprejeli in ki je podavaco tukaj v celoti.

Ugledna

„Narodna delavska organizacija“

Trst.

Obžaljujem, da se ne morem udeležiti osebno ustanovnega občnega zbora te ugledne, ne le za tržaške Slovence, marveč za vse Slovence sploh velevažne delavske organizacije, katero sta poklicala v življenje skrb za gmothe, kulturne in moralne koristi našega narodnega delavstva in pri vsaki priliki dokazan rodoljubni čut istega delavstva, katero, akoravno zatirano od različnih nasprotnikov in v vsakem oziru vendar ni klonilo in ne klone duhom v težkem boju za vsakdanji kruh, a pri tem še vzgled imovitetsim slojem, ne pozablja na višje ideale in posebno na svojo slovensko narodnost.

Aho pa ne morem osebno prisustvovati ustanovnemu občnemu zboru, temu prazniku tržaškega slovenskega delavstva, sem z Vami, cenjeni zborovalci, vsaj v duhu ter izražam tem pótom iskreno željo, naj bi seme, ki je polaga naš dični delavski stan, steber tržaškega Slovenstva, obrodilo stoteran sad ter naj bi „Narodna delavska organizacija“ postala to, kar smo imeli v mislih vsi, ki smo jo pripravljali namreč zbirališče in torišče vsega našega delavstva, istega buditeljica in odločna in neustrašena braniteljica njegovih pravic proti napadom katerih si bodi nasprotnikov njegovih gmothe, kulturnih, moralnih in narodnih koristi.

V tej nadi kličem iz vsega srca: „Nar. delavska organizacija v Trstu“ naj živi, cvete in raste v prosep in v ponos našega zavrednega dalavstva in na korist in slavo vsakega našega naroda!

Dr. Gustav Gregorin.

Ljubljanski župan in državni poslanec g. Ivan Hribar pa je poslal na organizacijo nastopno brzjojavko:

Ljubljana 17. Zavednemu narodnemu delavstvu moje iskrene pozdrave in naj bo njegova organizacija krepka trdnjava za obrambo stanovskih interesov in močan jez proti navalu tujega življa.

Veselica v Rojanu v prid „Narodne delavske organizacije“. Veselica, prirejena v nedeljo od rojanske „Narodne Citalnice“ in pevskega društva „Zarja“ v proslavo ustanovitve „Narodne delavske organizacije“ je sijajno uspela. Vsi prostori in dvorišča so bili natlačeni. Največji del občinstva je tvorilo seveda narodno delavstvo, med katerim je vladala velika navdušenost, njemu na čelu vrli novoizvoljeni predsednik dr. J. Mandić, slavljenec dneva.

Po zadnji pevski točki in pred burko „Župan“ spregovoril je predsednik „Narodne delavske organizacije“ dr. Josip Mandić na splošno željo k množici. Povdarjal je važnost današnjega dneva za tržaško narodno delavstvo. Da smo napravili nekaj res velikega, dokaz so nam razburjenost in potrost v italijanskem in socijalno-demokratskem taboru, način pisanja v „Lavorator“ in v „Piccolu“. Mi se pa tega pisanja ne bojimo. Mi gremo po svoji nam od ljubezni do delavstva — naznačeni poti. Metterlich, avstrijski državnik se je držal liberalnega načela: »Vse za ljudstvo, toda nič po ljudstvu«. Mi pa rečemo: Vse za ljudstvo in po ljudstvu! Zahvalil se je bratskim društvom „Narodni Citalnici“ in pevskemu društvu „Zarja“ v Rojanu na prijateljskem, prištrnem sprejemu, pozdravil organizirane slovenske delavce in zaključil z »živilo slovensko zavredno delavstvo!« Tem besedam je sledila neopisna navdušenost. Vsi so vstali in zapeli narodno pesem. Po kratkem odmoru odigrala se je burka M. Vilharja »Župan«. Vsi vrli igralci so res delali čast temu nepozabnemu dnevu. Po veselici se je razvila živahna, prav narodna, ljudska zabava. Pevalo se je in plesalo do pozne nočne ure. In tako se je zaključil — v navdušenju ta veliki dan — na čemer gre tudi zasluga Narodni čitalnici in pevskemu društvu „Zarja“ v Rojanu.

Povodom cesarjevega godu je bil odpuščan ostanek kazni 38 kaznjencem v državnih kaznilnicah. Med temi pomiloščenimi je eden iz kaznilnice v Gradiški, eden pa iz one v Kopru.

Oznaniilo. Naznanja se, da so izkazi volilcev v pridobinski komisiji glede davčnih skupin razloženi 14 dni t. j. od 28. avgusta do 10. septembra t. l. pri podpisani c. k. davčni administraciji v sobi št. 141 in da jih lahko pripride vsak volilec kakor tudi dotične obrtne zadrage od 9. zjutraj do 2. popo-

ludne. C. k. davčna administracija v Trstu, dne 16. avgusta 1907.

Tržaško kolesarsko društvo „Balkan“ vabi cenj. clane in tudi nečlane kolesarje, da se udeležijo sprevodov (zjutraj ob 10. uri pred kolodvorom in popoldan ob 2. uri pred gostilno konsumnega društva pri Sv. Jakobu) ob priliki slavnosti razvija zastave pevskega društva „Ilirija“ pri Sv. Jakobu, ki se bo vršila v nedeljo dne 25. t. m. v čim večem številu.

Sokolski izlet na Repentabor. Pišejo nam: Krasen je bil to dan neskaljenega radovanja, saj, kadar se Tržčan snide z Goricanom je vedno „lušno“. Naš Sokol z veliko množico „civilistov“ došel je v Repentabor, v ta mirni kotiček dičnega Krasa, s prvim populadanskim vlakom. Na kolodvoru sta ga pričakovala gorški in solkanski Sokol, domače pevsko društvo in svetoivanska godba. „Živio“ in „Na zdar“—klincev ni bilo konca ne kraja. Po pozdravu predsednika repentaborskega pevskega društva smo pa vsi ob zvokih godbe korakali na telovadišče. Telovadišče, uprav idealno v teh pasjih dnevih. V lepem kotičku, med zelenjem, pod krasnim modrim nebom so se vršile skupne vaje goriskega, solkanskega in tržaškega Sokola. Pri tem pa je izvajalo pevsko društvo svoj izbrani program prav lepo in hvalevredno in svetoivanski godci so delali s svojimi pljučami vsako čast. V šotorih razpostavljenih okrog telovadišča je bilo dokaj živahno življenje in izletniki so z vso vnemo gasili svojo željo in netili svoje navdušenje. Se-le pozno smo se neradi poslovili od milih Goricanov in gostoljubnih domačinov, želeči si, da se kmalu zopet vidimo.

Slovenska dramska šola v Trstu. Naznanjamo s tem, da se prične redni pouk v dramski šoli s sredo 21. t. m. Vsi, ki so prijavili svoj pristop, naj se zglasijo ta dan ob osmih zvečer v sobi dramskega društva v Narodnem domu, kjer prejmejo nadaljne informacije. Kdor bi bil zadržan priti ta večer, naj se zgasi zagotovo v teku tega tedna pri režiserju g. Verovšku v dramski sobi in sicer ali od 11—12. dopoldne ali od 6—7. zvečer. Ob enem javlamo, da je za vstop v dramsko šolo še vedno čas in naj se, kdor želi še pristopiti, ali prijavi pismeno ali pa predstavi osebno g. režiserju Verovšku ob gori označenih urah v sobi dramskega društva, in to lahko vsaki dan.

Cenjeni diletantje obojnega spola so istotako vabljeni, da pridejo jutri v sredo zvečer ob osmih v društveno sobo v svrhu raznih instrukcij in nekaterih zelo važnih in nučnih razgovorov.

Gg. odborniki „Dramatičnega društva“ naj se blagovolijo polnoštevilno vdeležiti važne nocojsnje odborove seje, skitane na osmo uro.

TRŽAŠKA MALA KRONIKA.

O aretovanem žganjarju Konstantinu Zafopulo nam poroča policija, da je sokriv na raznih večih tatvinah, ki so bile izvršene tekom zadnjih dveh let. Glede tatvine, izvršene pred nekoliko tedni v Škorklji v dvorcu Bartoli, kjer je neznan tat vkral za preko 13.000 kron dragocenosti, je policija izvedela, da je tat naslednji dan šel k Zafopulu ter mu ponudil vse vkradene dragočenosti za 2500 ali 3000 kron. Ker pa Zafopulo ni imel toliko denarja v blagajni, je rekel tatu, naj počaka za hip, da gre on v banko po denar. A ko je Zafopulo odšel, se je tat zbal, da je šel Zafopulo morda klicat policijo, ter je vsled tega všel.

Na preiskavi, izvršeni v žganjarni, je policija našla več otmotov najfineje svile. Zafopulo jo je tatovom plačeval po 100 kron otmot, a on je svilo prodajal po 400 kron otmot.

Nevaren ljubček je 35 letni trgovski agent Artur Cherubini, ki stanuje v ulici Capuano. Njegova ljubica Anella Ferrari je prišla včeraj na policijo in tam prijavila, da jo je on predvčerajšnjim popoldne v ulici Cornelia Romana — ki je jako samotna — prijel za vrat in jo hotel zadušiti. Komaj in le s težavo da se ga je rešila. A še dne 15. t. m., ko sta bila o neki priliki v Rojanu, ji je bil rekel: „Jaz moram enkrat storiti konec s teboj, a potem se vržem pod vlak!“

Brata tatova. 16-letni kotlarski vajenec Karol P., stanujoči v ulici del Pozzo, je predinočnim skušal v ulici del Molino a Vapore ukrasti človeka iz čepa nekemu tam mimo ukočemu človeku. Slučajno je pa to videl redar, ki je paglavca takoj prejel in aretoval. A na to je priskočil v bran aretovanega njegov 25-letni brat Ernest P. — ki je tudi kotlar — in je hotel Karola iztrgati iz rok redarju. Redar je pa še njega aretoval.

Nevaren tovariš. 24-letni mornar Anton T. je bil aretovan včeraj na zahtevo mornarja Antona Dušana, s katerim je prenočeval skupaj na nekem prenočišču v ulici di Crosada. Dušan trdi namreč, da mu je Anton T. vkradel iz jopičevke žepa 36 kron denarja. Ko so ga na policiji preiskali, so pa našli pri Antonu T. le 20 kron in 58 stotink. Na to je povedal Dušan, da je vrnil se v sobo, našel Antona T. blizu mesta, kjer je bil obešen njegov jopič, dočim sta bila dva druga mornarja pri oknu. Antona T. so pridržali v zaporu.

Preiskoval je spečega. 36-letni ogljar Anton H., ki prenočuje na ljudskem prenočišču v ulici Gaspare Gozzi, je bil predinočnim o polnoči aretovan v ulici del Pozzo bianco, ker je preiskoval žepe nekemu člo-

veku, ki je tam spal na tleh. Bil je na policiji vzet na zapisnik in potem izpuščen.

Samomor. 4 dni v vodnjaku. Včeraj popoldne so našli v vodnjaku hiše št. 471 v Skednju vtopljenega 45 letnega Antona Mahnič. Konstatovano se je, da je bil v vodnjaku že od minolega četrta, torej 4 dni. Vtopljenca so vzeli iz vodnjaka in ga prenesli v mrtvašnico na pokopališču.

Smešnica. Žalostna obljuba. Gospodar (slugi): „Če boš vedno tako priden, kakor si bil teh prvih 14 dni, potem boš še v moji službi v mrt!“

Koledar in vreme. Danes: Stefan, kralj ogrski; Krunoslav; Zorka. — Jutri: Ivana Frančiška, vdova; Zelidrag; Mirjana. — Temperatura včeraj: ob 2. ure popoldne + 28° Celzija. — Vreme včeraj: lepo.

Društvene vesti in zabave.

Beljaško omizje v Trstu. Naznanjamo cenjenim znancem, da obhaja naše omizje danes 20. t. m. na večer v „Hotelu Balkan“ o ble tničo svojega obstanika v Trstu.

Tržaško kolesarsko društvo „Balkan“ vabi gg. odbornike, da se gotovo vdeležijo današnje seje, ki bo ob 8. uri zvečer, ulica S. Francesco št. 2.

Jubilejne slavnosti, ki jo priredi „Delavsko podporno društvo“ v Trstu dne 1. septembra, se vdeležo nadalje po deputacijah z zastavami: pevsko društvo „Vodnik“ iz Doline in „Prešern“ iz Boljunca. Ker imamo žalostnih dokazov, da niso vsled nerednih poštih zvez mnoga društva prejela pozivov, in se zato niso ista še prijavila na slavnost, javlamo tem potom vsem našim narodnim društvom, da so vsa povabljena na veselico, ki naj bo splošna slavnost našega Primorja. Da zamore pa odbor dati še tekom tega tedna tiskati program, prosimo slavna bratska društva, da se prijavijo vsaj do prihodnjega četrta.

O d b o r.

Odbor pevskega društva „Kolo“ naznanja gg. pevcem, da bo pevska vaja jutri zvečer ob navadni uri. Ker nastopi društvo v nedeljo pri razvitu zastave pevskega društva „Ilirija“, so naprošeni vsi pevci, da se te vaje gotovo udeležijo.

Sv. ivanski tamburaški zbor bo imel dne 22. sept. t. l. svoj koncert v Padričah. Program se objavi pravočasno.

Vesti iz Goriške.

Tatvina na pošti v Nabrežini. Sinoči malo pred 9. uro je neznan tat na pošttem uradu v Nabrežini vkral 7 pisem, v katerih je bilo vsega skupaj 7000 k denarja. Poštni uradnik je namreč izbral pisma. Izbral je bil rečenih 7 pisem, v katerih je bil denar. A ko je po končanem opravi hotel vzeti onih 7 pisem z mesta, kamor jih je bil položil, jih ni več našel.

Trojčke je povila pred nedolгим časom v Tržiču soproga g. I. Grudna, c. kr. vino-rejskega nadzornika pri c. kr. namestništvu v Trstu, in sicer dva dečka in eno deklico. Dečka sta umrla po preteku 8 dni, deklica pa živi.

x Davčni oddelek c. kr. okrajnega glavarstva v Gorici vodi g. finančni svetnik Josef Lach. En izgled, kako se tam uraduje: Administrator hiš znanega in bogatega plemenitaša goriškega, katerega zbog nekdanjega bivšega političnega delovanja posebno Slovenci na Goriškem čez vse cenijo in spoštujejo ter ga je več nego dvajset občinskih zastopov imenovalo častnim občanom, naznanil je pred pol letom davčni administraciji, da je eno stanovanje v eni njegovih hiš prazno. Ker ni dobil naznanila o odpisu davkov, šel je vprašat na dotični urad, kaj je temu vzrok? Uradnik, pri katerem je bil naznanilo uročil, mu je rekel na kratko, ko je pregledal take vložke, da ni nobenega naznanila, torej se tudi davki niso mogli odpisati. Upravitelj je šel na to k finančnemu svetniku, mu razložil stvar in pripomnil slednjič, da je pripravil s prisego potrditi, da je naznanilo resnično vložil. Gosp. Lach pa mu je odgovoril osorno, da več veruje svojim uradnikom nego njemu. Administrator se je vrnil k uradniku in ga pripravil, da poišče še enkrat po aktih in resnično je našel dotično uročbo, zamešano med druge akte. S potrdilom v roki se je administrator vrnil k svetniku, a ta ni imel niti ene obžalovalne besede. Sploh je pa na tem uradu veliko nereda in polagoma pri nesemo vse na dan. Posebno pa naslikamo postopanje tega svetnika v stvarih osebne dohodarine in mu dokažemo, da so uradniki radi davkoplačevalcev tukaj in ne obratno. Našim poslancem pa toplo priporočamo c. kr. finančnega svetovalca Josipa Lacha!

Komen. Pri nas so se vršile od 1. do 14. t. m. vojaške vaje 47. pešpolka. Prišli so semkaj iz Maribora in Gorice ter se utaborili tukaj in v Svetem. — Vojaške vaje so bile precej naporene z ozirom na tukaj in na vsem Krasu trajajočo sušo, kajti od Binkosti nismo imeli izdatnega dežja. Vodnjaki so povsodi večinoma prazni; le tu pa tam se nahaja v večih in boljših vodnjakih — za veliko silo — nekaj vode. Radi pomanjkanja vode je moralo vojaštvo dovažati vodo iz Nabrežine. Čudno ni, da so ob takih razmerah vojniki bolehal in da je bilo vsaki dan čimdalje več »maroderjev«. — Poleg tega, da so bili »marodi« v sobi internirani, vozarili so jih še vsaki dan v goriško bolnišnico. Res čudno, da se ni še pojavil legar (tifus), kakor se je drugod na

Kranjskem, kjer se vrše vojaške vaje. — Dne 14. t. m. so nam vojaki zapustili in odšli v Gorico. Od tam pojdejo čez Ajdovščino, Logatec na Gorenjsko in Koroško, kjer se bodo v celovški okolici vršili "cesarski manevri", katerih se udeležijo cesar sam. Pravijo, da bo tam koncentrirano 60 do 70 tisoč mož. — Pri tukajšnjih vajah nas je najbolj zanimal takomenovani "Maschinengewehr" (strojna puška). Ta nova iznajdba bo v bodoči vojski kolosalno delovala in morila ljudi. V eni minuti napravi ta stroj 1500 strel in spuša se navadno na v masah in kolonah prodirajoče vojake in krogle padajo liki toča ob veliki nevihti. — Izvrstna vojaška godba je svirala vsaki dan od 6.—7. ure zvečer na trgu; imeli smo torej tako imenovano "Platzmuzik". Vojaška godba pa je svirala tudi v cerkvi vsako nedeljo pri drugi maši ob 10. uri. Maše se je udeleževalo tudi vojaštvo. Tudi v Svetem je dvakrat na teden ob isti uri svirala godba pod znano lepo poleg cerkve, kjer je letoviška bivačnica tržaška gospoda rajala tako, da je čisto pozabila na tropično vročino in saharso sušo. Naš gospod "Zveza" pa je z njemu prirojeno uljudnostjo stregel žejno gospodo z dobro pijačo in tudi s tem, česar je treba za podobo. — Ob tej priliki moram omeniti, da je imel neki v Komnu bivačji vojak — smolo, da je izgubil možniček, v katerem je bilo 33 kron. — To je bila žalost za vbojega Marsa. Akoravno se je to v cerkvi razglasilo, vendar ni bilo denarja nazaj, t. j. najditelj je denar obdržal za se. Vsled inicijative okrajnosodnega oficijala g. K. Bunca je tukajšnja inteligencija prispevala v to, da je g. Bunc nabral toliko kronic, da se je vrnilo vbojemu vojaku zgubljenih 33 kron; poleg tega se je nabralo še toliko svetlih kronic, da je dobila godba dva sodčka po 50 l svežega piva za dar, ker nas je kratkočasila z lepim sviranjem.

Vesti iz Istre.

Tujci v Opatiji. Od 1. sept. 1906 do 14. avg. 1907 je prišlo v Opatijo 29.182 oseb. Od 8. do 14. avg. 1907 je na novo dospelo 860 oseb. Dne 14. avg. 1907 je bilo navzočih 3484 tujcev.

Vesti iz Kranjske.

Zaveza avstr. jugoslov. učiteljskih društev. Program XIX. glavne skupščine "Zaveze avstr. jugoslov. učiteljskih društev" dne 24., 25. in 26. avgusta 1907. leta v Radovljici. 1. V soboto, dne 24. avgusta: Ob 1'08 uri popoldne ob prihodu vlaka iz Ljubljane sprejem na kolodvoru v Radovljici. Došle skupščinarje pozdravita mestni župan radovljiški in predsednik "Radovljiškega učiteljskega društva". 2. Takoj po sprejemu sestanek v hotelu "Kunstelj", kjer zvedo za prenočišča oni, ki so se zglasili zanje. 3. Ob 2. uri seja upravnega odbora v šolskem poslopiju. Dnevni red: a) Poročilo o delovanju vodstva "Zaveze"; b) določitev poročil za delegacije; c) predlogi in nasveti. 4. Ob 3. uri zborovanje delegacije v šolskem poslopiju v risarski dvorani. Dnevni red: a) Predsednik otvori zborovanje; b) legitimiranje delegatov in delegatov; c) tajnikovo poročilo o delovanju "Zaveze" in zaveznih društev; d) poročilo računskih pregledovalcev za leto 1906. (§ 15. posl. reda); e) blagajniško poročilo; f) volitev treh pregledovalcev računov (§ 15. posl. reda); g) določitev letnih doneskov Zaveznih članov (§ 7., III. a, Zav. pravil); h) določitev vspeveda za glavno zborovanje (§ 24. Zav. pravil); i) določitev časa prihodnjega XX. glavne skupščine "Zaveze" (§ 22. Zav. pravil); j) volitev vodstva in upravnega odbora "Zaveze" (§§ 11. in 12. Zav. pravil); k) predlogi in nasveti. 5. Ob 8. uri zvečer zabavni večer v hotelu "Kunstelj". (Vabilo in vspeved zabavnega večera se natisne posebej.)

II. V nedeljo, dne 25. avgusta: 1. ob 9. uri predpoludne glavno zborovanje v šolskem poslopiju v risarski sobi po vspevedu, ki ga določila delegacija. 2. Ob 1. uri popoldne banket. (Kuvrt brez pijače tri krone.) 3. Po banketu izlet na vozovih na Bled.

III. V ponedeljek, dne 26. avgusta: ob 5'27 uri zjutraj se odpelje z blejskega kolodvora oni, ki napravijo izlet v Gorico in Trst; ob 8'48 uri predpoludne pa oni, ki izlete na Koroško in si ogledajo Celovec, Vrbsko jezero, Beljak, Trbiž.

Za letošnjo glavno skupščino so zglasene sledeče razprave: 1. "Slovensko združništvo in sodelovanje učitelstva pri njem". O tej točki poroča gosp. Vlado Pušenjak, potovalni učitelj, ki ga je določila v to slav. "Združna Zveza" v Celju. 2. "Neizmernost prostora in časa". Poročevalec gosp. Henrik Schreiner, c. kr. učit. ravnatelj v Mariboru. 3. "Roditeljski večeri". Poročevalec gosp. Jakob Dimnik, nadučitelj v Ljubljani. 4. "Naše šolstvo". Poročevalec gosp. Janko Likar, učitelj v Ljubljani. 5. "Poročilo o posvetovanju delegatov glede snovanja avstr. slovenske učiteljske zveze". Poroča gosp. Drag. Pribil, c. kr. šolski nadzornik na otoku Krku. 6. "Na delo med ljudstvo!" Govori gosp. Anton Pesek, učitelj v Narapljah pri Ptujski gori.

Stavki: 1. Vsakega učitelja in vsake učiteljice stanovska in narodna dolžnost je, da deluje po svojih močeh in zmožnostih tudi izven šole in v prosep in obrambo šolstva in učitelstva ter za prosveto naroda. 2. Predpogoj izvenšolskemu delu je možat in ne-

omadeževan značaj ter vestno izpolnjevanje stanovskih dolžnosti v šoli. 3. Suprema lex (najvišje načelo) nam bodi brez ozira na stranke in osebe edino le procvit šolstva in napredek prosvete naroda. 4. Delo izven šole je: a) prosvetno (izobraževalno in delo za gospodarski napredek naroda) in b) politično. 5. Prosvetno delo je glavno in neobhodno potrebno ter podlaga in predpogoj političnemu delu; samo slednje brez prvega ni uspešno ter dostikrat celo kvarljivo narodu in tudi — politiku. 6. Največjo važnost polagaj in posebno pozornost obračaj učiteljstvo pri izvenšolskem delu na to, da se mladina nadalje izobražuje in vnema za gospodarski napredek. 7. V ta namen naj se po potrebi osnujejo posebno društva za mladino, oziroma naj se pri obstoječih narodnih društvih (izobraževalnih, gospodarskih i. dr.) ustanove posebni odseki (pododbori) za mladino. 8. Naše izvenšolsko delovanje naj se vrši po enotnih načelih in sistematiškem programu ter trdni organizaciji. 9. V ta namen naj vsako učiteljsko društvo izvoli agilen odsek za izvenšolsko delovanje učiteljev in učiteljic; vsi taki odseki naj se združijo v okrilju naše "Zaveze" v močno falango. 10. Namen in delokrog teh odsekov je začetan v "poljičanskih" resolucijah (glej "Učit. Tovarš." t. l. št. 19.: "Moška beseda štajerskega učiteljstva" in v št. 25. istega lista: "Med ljudstvo!" 11. Pri letošnji glavni skupščini "Zaveze" v Radovljici se naj izvoli osrednji akcijski odbor, ki naj poskrbi, da bodo vsa slovenska in istrsko-hrvaška učiteljska društva ustanovila odseke za izvenšolsko delovanje in da bodo ti odseki vršili svojo nalogo. 12. Naša deviza bodi: Le v vstrajnem in uspešnem delu je spas in napredek naš in našega naroda!

Centeno učiteljstvo prosimo, da se sprejema v Radovljici udeleži v najobilnejšem številu. Udeležje naj se ga tudi tisti, ki pridejo že poprej v Radovljico.

Vodstvo "Zaveze"
Drag. Česnik, tajnik L. Jelenc, predsednik.

Vesti iz Koroške.

Borovlje. Tukaj se razmere čim dalje bolj jasni. Vse razsodno prebivalstvo obsoja neprimerno surovo in skrajno nestrpno divjanje Nemcev in nemščurjev in se naklanja čim dalje bolj na slovensko stran. Dosedanja bojazljivost in pohlevnost je že v toliko premagana, da se ne ustrašijo več Slovenci javno se pokazati. Tako so slovenski izobraženci peli zadnjič v gostilni poskočne pesmi in takoj je privabila vesela pesem mnogo domačinov, kateri so v veličastnem zboru in prav izvrstno peli lepe slovenske pesmi na nemalo jezo Nemcev. In Borovljanci so znani kot izvrstni pevci. Ali dosedaj so prepevali slavo samo Nemcem v dveh pevskih društvih "Alpenrose" in "Stahlklang", ki sta znani kot najboljši na Koroškem. Najboljši pevci pa so izključno le Slovenci in se pogovarjajo celo na vsenemskih slavnostih v Gradcu in na Dunaju med seboj le slovensko. Ali tudi v tem oziru je, kakor kažejo zadnji dogodki, led prebit in upati je, da v prihodnje tudi slovenska grla ne bodo tako sramotno tlačnila nemškimi privranci.

Slov. akad. fer. društvo "Gorotan" priredi dne 25. t. m. v Srejah pri Vrbi javen ljudski shod v Hribnikovi gostilni in otvori ob tej priložnosti ljudsko knjižnico. Na dnevnem redu je več predavanj, nato prosta zabava s petjem in tamburanjem.

Književnost in umetnost.

R. Saršon: Ivančič: Pčele pjesme. Rijeka, tisk "Riječke Dioniske tiskare" 1907. Naklada knjižare Šikića. (Str. 37). Cena 50 stot.

Gospodarstvo.

Nasajevanje jagnedi ali topolov se od merodajnih strani toplo priporoča. Les od topole se jako pogosto rabi, posebno tudi za škatlje za sir itd. Za slednje se rabi ta les posebno zato, ker ga puste miši pri miru. Prav sedaj, ko je topolovega lesa v Avstriji tako malo, a se ga potrebuje velike množine, bi bil pravi čas, da naši kmetje zasade mnogo topol. Ker ta drevesa hitro rastejo, bi v kratkem imel marsikateri lep dobiček.

Razne vesti.

Kuga v San Francisku. — Iz Washingtona poročajo, da so v San Francisku od 15. t. m. naprej obtelele in umrle za kugo tri osebe. Kugo so zanesle baje podgane, zato se je proti tem živalim pričel splošen boj.

Don Perosi — dobrotnik. Don Lorenzo Perosi, znani glasbenik oratorjev in papežev kapelnik, ki je bil nedavno od rimske sodrge insultiran, je daroval v dobrodelne svrhe 120.000 lir, ki jih je prejel od neke ameriške gramofonske družbe.

Grozna smrt otroka. Dveletno dete kolarja Teclha v Donicah je palo pred par dnevi v kotel vrele vode. Otrok je bil naravnost skuhan, vendar je še potem živel eno uro ter slednjič izdahnul v groznih mukah.

Kaj se vse na morju izpije. Na ladijah "Severonemškega Lloyd" v Bremenu se je v minolem letu izpilo: 48.069 steklenic šampanjca, 126.138 steklenic rudečega vina, 128.138 steklenic steklenic renskega in mozeljskega vina, 18.436 steklenic konjaka, 20.777 južnih vin, 62.202 steklenic likerjev, 2.011.814 steklenic piva in 495.485 steklenic

**Zelo dobro vpeljana
žganjekuharija**
v bližini Ljubljane
z mnogimi odjemalci
se takoj proda
radi rodbinskih razmer.
Denarja treba imeti 14-20.000 K
Ponudbe pod Priloznost 225
postrestante Ljubljane.

Dr. A. Barkanović
specijalist za notranje in živčne
bolezni
ima
SVOJ AMBULATORIJ
v Trstu v ulici Sanitè št. 2
ORDINUJE: vsak dan od 10.½ do 12.½
ure zjutraj in 4.—5. popol.

Novo konsum. društvo v Barkovljah
(za velikimi železničnimi mostovi)

razpisuje službo
Krčmarja.

Položiti je kavcijo. — Ponudbe je poslati na Odbor Novega konsumnega društva v Barkovljah (za velikimi mostovi) do 30. avgusta 1907.

Denarna posojila v vsakem znesku, proti jamstvu, zamorejo dobiti osebe vsakega sloja toliko na osebni kolikor na hipotekarni kredit, pod ugodnimi povračili. Hipotekarna posojila, v vsakem znesku se dajejo po želji strank proti primernim obrestim oziroma proti amortizaciji. Obrniti se je na JOSIPA ZIDARIC, ulica della Caserma št. 14. I. nadst. od 9.—12. predpol. in od 3.—6. popoldne.

Oglase, poslana, osmrtnice, zahvale, male oglase in v obče kakor koli vrsto oglasov sprejema "Inseratni oddelek" v ulici Giorgio Galatti št. 18 (Narodni dom) polnadstropje, levo. Urad je odprt od 9. zjutraj do 12. in od 3. do 8. pop. Po noči se sprejema v "Tiskarni Edinost."

Patentiran divan-postelj MACHNICH
Okoli radi svoje krasne elegauce vsaki prostor in se spremeni v hipu s samim premakljanjem v jako komodno posteljo z lastnimi žimnicami in blazinicami.
Prospekti zastoj. - Eventuelno na mesečne obroke.
Skladišče najfinejega in solidnega pohištva
v modernem slogu. — Popolne sobe.
Lastna delavnica za vsakovrstno tapetirarsko in olepševalno delo.
ANTON MACHNICH, TRST, ul. S. Giovanni 10

BONIVENTO & Comp. Artistično - kromolitografčni zavod I. reda.
TRST, ulica Tiziano Vecellio št. 4. — Tel. 19-97
Sprejema vsakovrstna trgovinska dela reklamne lepake, naslove, napisne listke itd. in jamči za perfektno in lepo izvršitev.
Poseduje stroj povsem nov, in najnovejšega zistema.

Zlate kolajne: DUNAJ - TURIN PALERMO. **L. Magrini & Figlio** Zlate kolajne: DUNAJ - TURIN PALERMO.
TRST, ulica S. Giovanni št. 14 (Palača Salem) Telef. 1354
ODL'KOVANA TOVARNA IN ZALOGA
GLASOVIRJEV
Specijalizirana priznanih in najboljših pianinov. Zaloga klavirjev. — Izključno zastopstvo dvorne tovarne glasovirjev Friedrich Ehrbar na Dunaju.
Konzertni klavirji Ehrbar so na razpolago gg. koncertistov. — HARMONIJ, ELEKTR. AVTOMATIČNI PIANINI, PHONO. — Daje v najem, v zameno na obroke. Popravlja in akordira. Cene zmerno.

Pohištvo solidno in elegantno po zmernih cenah
Rafaele Italia
TRST — Via Malcanton 7

Tovarna pohištva
Aleksand. Levi Minzi
ulica della Cesa št. 46
ZALOGA:
Piazza Rosario št. 1
Katalogi načrti in proračuni
NA ZAHTEVO.

Comingio Anese urar in dragotinar : : :
Velika izbira koralov.
Popravlja vsaki predmet po najzmernejih cenah
Kupuje staro zlato in srebro.
TRST — ulica Cavana 10 — TRST

Dr. Fran Korsano
specijalist za sifilitične in kožne
bolezni
ima svoj ambulatorij
v Trstu, v ulici San Nicolò št. 9
(nad Jadransko Banko)
Sprejema od 12. do 1. in od 5. in pol do 6. in pol pop.

ANTON KUKIZ
Trgovina, oziroma krojačnica
Trst, ulica Torrente št. 34 (v prv. nadst.)
„Alla nuova città di Trieste“
VELIKA ZALOGA
izgotavljenih oblek za odrasle in dečke
vsake vrste.
Delavske hlače prve vrste, kakor tudi blago vseh vrst iz najpopolnejše nove

UMETNI ZOBJE
Plombiranje zobov.
izdiranje zobov brez
vsake bolečine
v zobarskem kabinetu
Dr. J. Čermák in G. Tischer
TRST
ulica della Caserma št. 13. II. nadst.

HOTEL BALKAN

70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopeli
Cene zmerno. Počitaj & Xugi

HOTEL BALKAN

mineralne vode. Kave se je porabilo 386.741 funtov, čaja 34.246 funtov, čokolade in kakao 29.571 funtov, sladkorja 962.521 funtov, svežega mleka pa 1.307.089 litrov, nadalje 68.181 steklenic mleka za dojenčke, 67.029 steklenic in škatlic kondenziranega mleka.

† **Aleksander Jeličić.** V Zagrebu je 16. t. m. v 70 letu starosti umrl mestni blagajnik Aleksander Jeličić, eden najstarejših uradnikov glavnega mesta.

Tujci v hotelu „Balkan“.

Na novo so došli dne 19. avgusta:

Mohar D., zasebnik, SISKI; Toborny C., profesor, Didki V., revident, Gobec J., uradnik, Zinko W., učitelj, Indra J., učitelj in Bock A., tehnik, PRAGA; Flek J., učitelj, Gruber H., posestnik, Silbermark J., trgovec in Hafner A., zasebnik, DUNAJ; Krbal F., uradnik, KRŠKO; Janežič A., zasebnik, LJUBLJANA; Koštal F., prof., KOLIN; Bassing I., uradnik, LAUTERN; Verny A., prof., TABOR; Miksik C., uradnik, PRAGA; Pogorlec, uradnik, SARAJEVO; Pollak M., zasebnik, KAMNIK.

V založbi „TISKARNE EDINOST“
v TRSTU, ulica Giorgio Galatti št. 18

je izšel v sloven. prevodu

VOHUN

ROMAN

Angleški spisal J. F. COOPER.

Elegantno broširana knjiga s finim svetlim papirjem, obsegajoča 420 strani male osmerke stane

1 krono 60 st.

po pošti 20 stot. več.

Dobi se ga v vseh knjigarnah po Slovenkem.

Razpošilja se le proti povzetju ali naprej poslanemu znesku

Električna železnica.

ODHOD iz OPČIN: 5.30, 6.26, 7.07, 7.31, 7.56, 8.20, 8.44, 9.16, 9.56, 10.44, 11.40, 12.12, 12.44, 1.16, 1.44, 2.36, 3.24, 3.40, 4.08, 4.32, 4.56, 5.12, 5.30, 5.56, 6.13, 6.30, 6.46, 7.04, 7.30, 7.56, 8.20, 9.08, 9.56, 10.48, 11.32, 1.39, 6.24, 7.50, 10.42.

ODHOD iz TRSTA: 6.02, 7.06, 7.56, 8.20, 8.44, 9.08, 9.56, 10.44, 11.32, 12.04, 12.20, 12.52, 1.20, 1.56, 2.44, 3.32, 4.08, 4.32, 4.56, 5.20, 5.40, 5.56, 6.20, 6.38, 6.56, 7.14, 7.32, 7.56, 8.20, 8.44, 9.08, 9.56, 10.32, 11.32, 12.10.

Tovorni voz odhaja iz Opčine samo ob delavnikih ob 9 predpoludne ter odhaja iz Trsta ob uri 10.25

Tiskarna EDINOST

TELEFON 1157.

v Trstu

ul. Giorgio Galatti 18
(Narodni dom)

izdeluje

vsa tiskarska dela

v najmodernejem slogu bodisi v priprostem ali večbarvnem tisku

po zmernih cenah.

- Na željo izdelatiskarna proračun vsakega dela ter pošilja -- uzorce zastoj in franko.

Odda se prazna ali meblirana soba z razgledom na morje, pri slovenski družini v Rojani. Daja se tudi hrano. Naslov pove „Inseratni oddetek Edinosti“.

F. Ščuka prodaja kuhinjsko opremo: omare, mize itd. iz prve roke. Trst, ulica Ferriera št. 25.

Na prodaj je 20 hl kraškega terana. Naslov pove „Inseratni oddetek Edinosti“.

Prodaj gostilno; velik dobiček, blizu južnega kolodvora, radi odpotovanja. Naslov pove „Inseratni oddetek Edinosti“.

Naznanjam glavni občinstvu, da preselim svojo gostilno „Stadt Laibach“ iz ulice Giulia št. 15 v isto ulico št. 33 sedaj kavarna Saturno, ter se priporočam za mnogobrojni obisk J. KANTE.

Gospod išče stanovanje pri poštenih družini s postrežbo in hrano proti smernemu plačilu v bližini državnega kolodvora. Ponudbe 27. t. m. na „Inseratni oddetek Edinosti“.

Pristen istrski tropinovec prodaja žganjarija v ulici Tintore št. 4, hiša Dusič.

Kobal Anton TRST, ulica Giuliani št. 25 Trgovina jestvin, sveže blago, cene zmerno.

Prodajalnica jestvin in kolonijalnega blaga

Ivana Godnig

se je preselila iz ulice Barriera vecchia št. 31

v ulico Madonnina št. 9

vogal ulice San Apolinare.

Učilišče in vzgojevališče za deklice.

Temeljiti pouk po učnem načrtu za osemrazredne ljudske šole na Primorskem. Letna plača 500 kron. — Hiša z vrtom, lep in zdrav kraj, krasen razgled na morje, kopališče. Sprejemajo se tudi deklice v oskrbo čez dan. — Pouk v slovenskem, nemškem, italijanskem, francoskem in angleškem jeziku; v godbi, glasovir, gosli, oltre, petje, v ženskih ročnih delih, v risanju in slikanju.

ŠOLSKE SESTRE — Trst, ulica Pasquale Besenghi 6

24. avgusta t. l.

se odpre na novo skladišče pohištva

Lucio Fonda ulica dell' Istria 18

s prodajo navadnega in finega pohištva.

CENE ZMERNE.

DELO SOLIDNO.

Kličite na telefonu št. 19-51 in imeli boste takoj na domu

Grenkasti „**ISTRIA**“ po 80 kr. liker literPivo 2-krat varjeno „**TRIUMPH**“

Furlansko vino iz posestev princa Hohenlohe

Vino iz Visa, furlanski in istrski tropinovec, rum, slivovec.

M. P. LEONI, ul. Giosue Carducci 39

Poslopje „Gledališče Goldoni“.

EDINA HLADILNA PIJAČA JE:

Šumeči citrat ZIRILLI

Šumeči citrat „ZIRILLI“ od vseh cenjen radi neoporečnih higijeničnih lastnosti, napravi jako prijetno, okusno in hladilno pijačo

Ker se da hitro napraviti in radi svojih dobrih lastnosti ne bi smel manjkati v nobeni družini.

Nobena pijača ni tako zaželjena kakor ta hladilna pijača, posebno pa v poletnem času in v toplih krajih, kjer se jo porabi v veliki množini.

Šumeči citrat „Zirilli“ je, čeprav ni zdravilo, izvrstno sredstvo proti želodčnim boleznim. Slabi tek, duh iz želodca, suhota jezika, bljuvanje in pregrete neha takoj, ako se pije to hladilno pijačo samo kot odžejajočo. Vsi oni, ki slabo prebavljajo, bi morali rabiti ta izdelek, ki nadkriljuje vse druge pijače te vrste.

NB. Šumeči citrat „Zirilli“ ni enak drugim izdelkom slabe vrste, katere se prodaja, ampak ima jako prijeten okus, in napravi izvrstno šumečo limonado. Ako se kupuje na drobno, paziti je treba na prevaro; pokusiti je treba, ako ima limonadov okus. V steklenicah nosi znamko trdke

Telefon št. 1863.

Tovarna: Trst, ulica Alessandro Manzoni št. 6.

Telefon št. 1863.

Za vsakovrstne naročbe mineralnih vod, obrnite se na centralno zalogo vseh naravnih mineralnih vod
Angelo Devetak — Trst
ulica Acquedotto 22. — Tel. 1448

M. SALARINI

v ulici Ponte della Fabbrica št. 2.

(Vogal ul. Torrente.)

Pomlad!

Poletje!

Zaloga oblek in površnikov

za gospode, dečke in otroke, velik izbor platnene obleke in kostumov, raznovrstne jope ter rumena in modra obleka za delavce.

Nov dohod blaga za obleke po meri, koje se izvrše točno in hitro po zelo nizkih cenah.

Na deželo vzorci brezplačno in franko.

PODRUŽNICA:
„**ALLA CITTA DI LONDRA**“
ul. Poste nuove št. 5. (vogal ul. Torre bianca)

V romantičnem trgu Vrhnika

pri Ljubljani preskrbljeno z zdravo pitno vodo in gojzdnimi sprehajališči v obližu, 15 m od postaje 30 m od novo se gradeče postaje ob južni železnici se po zelo nizki ceni

proda hiša (vila)

z dvojnimi stanovanji po tri sobe in drugimi pritliklinami, v hiši je vodovod, ob nje prostorni vrt. Več se poizve pri g. IVAN-u OGRIN-u, stavbn. mojstru na Vrhniki št. 248.

BOGOMIL PINO

bivši urar v Sežani

ima svojo novo

prodajalnico ur

v TRSTU

ulica Vincenzo Bellini št. 5.

nasproti cerkve sv. Antona novega

Prodaja vsakovrstne ure in popravlja iste po zmernih cenah in z jamstvom.

Angelo Lizza

slikar, dekorater, elika izveske itd., lakir

Trst — ulica Paduina št. 9

(vogal ulica Chiossa).

Vsprejema vsakovrstno dekoracijsko, umetniško delo, kakor sobe izveske in lakiranja.

Častim se naznaniti P. N. gg. trgovcem, da sem prevzel zastopništvo mlina na veter

Pester Müller & Bäcker

Priporočam se podpori gg. trgovcev z moko in otrobimi ter bilježim udani

Angelo Devetak

Trst, ulica Acquedotto 22.

Telefon 1448.

24-40 let starega, zdravega ter z dobrimi spricavali opremljenega v vseh strokah mesarstva izurjenega mesarskega pomočnika, kateri bo imel razum mesarstva tudi opravilo pri živini in s konjem. Plača 30 K mesečno hrana, perilo in stanovanje. Naslov pove „Inseratni odd. Edinosti“.

A. Millovatz

mehanična delalnica

Trst — ulica del Trionfo 1

izvršuje vsakovrstna kovaška in mehaniška dela kakor tudi niklovanja.

Virgilio Cisilino

TRST, ulica Barriera vecchia 4

Velika izbira

igrač, drobnarin, srajc, ovratnikov, zapestnic, ovratnic, parfimov itd. po konkurenčnih cenah.

FRANCESCO S. DONATI

elektrotehnik

TRST, ulica dell' Acquedotto št. 25

Autorizovana elektrotehnična delavnica s pridržano

mehanično delalnico

Sprejema vpoljavo električne razsvetljave, svonev, telefonov, strelodrov, kakor tudi mehanična dela, ki se v avstrijski elektrotehniko, kakor popravila dinamičnih motorjev in presnovne svetiljke kakor tudi deli sistemov.

Cene jako zmerno in izvršitev popolna.